

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO
VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 5, 6, 10,
12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 18 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIIIP-2622(2) IR SEIMO NARIŲ PASIŪLYMŲ**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. SV-S-1100 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2622(2) (toliau – Įstatymo projektas) ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Įstatymo projektą pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. Vis didesnę reikšmę ekonomikai ir regionų plėtrai daro vidaus ir užsienio investicijų pritraukimas įgyvendinant valstybei svarbius ekonominius projektus. Siekiant sudaryti kuo palankesnę investavimo aplinką, reikalingi valstybės ir savivaldybių ilgalaikio turto nuomos reguliavimo pokyčiai, kurie sudarytų sąlygas valstybei svarbiems ekonominiams projektams įgyvendinti reikalingo valstybės ir savivaldybių ilgalaikio turto nuomos konkursuose dalyvauti investuotojams, kuriems būtų sudarytos sąlygos pagrįstai atgauti įdėtas investicijas, būtinas projektų tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į tai, siūloma Įstatymo projekto 6 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 15 straipsnio 5 dalyje nustatyti, kad valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas, reikalingas valstybei svarbiems ekonominiams projektams įgyvendinti, gali būti išnuomotas ilgesniam nei 10 metų laikotarpiui, ir šią dalį išdėstyti taip:

„5. Valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas gali būti išnuomotas ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui (įskaitant nuomos termino pratęsimą), jeigu įstatymai, tarptautinės sutartys ar tarptautiniai susitarimai nenustato kitaip, taip pat tais atvejais, kai valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas įgyvendinant valstybei svarbius ekonominius projektus. Valstybės arba savivaldybės trumpalaikis materialusis turtas gali būti išnuomojamas kartu su valstybės arba savivaldybės ilgalaikiu materialiuoju turtu, jeigu tuo siekiama užtikrinti efektyvią valstybės arba savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomą.“

1.2. Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse siūloma nustatyti vėlesnes datas. Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad įstatymas, išskyrus įstatymo 6 straipsniu

keičiamo 15 straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2019 m. spalio 1 d., o 13 straipsnio 2 dalyje – kad įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti priimti iki 2019 m. rugsėjo 30 d.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojo Arvydo Nekrošiaus 2019 m. vasario 8 d. pasiūlymui dėl Įstatymo projekto (toliau – Pasiūlymas) dėl šių priežasčių:

2.1. Pasiūlyme Įstatymo projekto 6 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje siūloma nustatyti, kad nuompinigiai už išnuomotą valstybės turtą, kurį patikėjimo teise valdo įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nustatyti subjektai, kurių patikėjimo teise valdomas turtas negali būti centralizuotai valdomas, būtų pervedami į šių subjektų sąskaitas, o ne į valstybės biudžetą, kaip tai nustatyta keičiamo įstatymo 15 straipsnio 7 dalies pirmajame sakinyje. Pažymėtina, kad Pasiūlyme nurodyto keičiamo įstatymo siūlomu 19 straipsnio 2 dalies pakeitimu nustatytos valstybės institucijos yra iš valstybės biudžeto asignavimų išlaikomos biudžetinės įstaigos, kurioms taikomas Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas. Pagal Biudžeto sandaros įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus pajamos iš valstybės turto, išskyrus 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytas išimtis, taip pat valstybės biudžetinių įstaigų pajamos sudaro valstybės biudžeto pajamas, todėl pagal keičiamo įstatymo 15 straipsnio 7 dalį valstybės biudžetinių įstaigų pajamos, gaunamos iš valstybės turto nuomos, turi būti pervedamos į valstybės biudžetą ir naudojamos valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Pakeitimų priežastys, dėl kurių atsirado būtinybė papildomai įtraukiamoms institucijoms netaikyti įstatymų nustatytą valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ir valstybės biudžeto sandaros bendrųjų nuostatų, Pasiūlyme nenurodomos. Tačiau tai, kad Seimo, Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo rūmai ir šių institucijų veiklai reikalingas kitas valstybės nekilnojamas turtas nebus perduoti valdyti centralizuotai, nėra pagrindas keisti valstybės turto nuomos teisinio reguliavimo.

2.2. Pagal Įstatymo projekto 9 straipsniu keičiamo įstatymo 19 straipsnio 4 dalies 2 punktą centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui gali būti perduodamas patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti bet kokios paskirties valstybės nekilnojamas turtas, kuris nenaudojamas valstybinėms funkcijoms įgyvendinti arba pripažintas nereikalingu ar netinkamu (negalimu) naudoti. Todėl Pasiūlyme nurodyti Įstatymo projekto 9 straipsniu keičiamo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies pakeitimai, kuriais siekiama sudaryti galimybes Lietuvos Respublikos Prezidento ir Seimo kanceliarijoms (toliau kartu – Kanceliarijos) neperduoti centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui ne tik Seimo ir Respublikos Prezidento rūmų, bet ir kito Kanceliarijų veiklai užtikrinti reikalingo valstybės nekilnojamojo turto, laikytini pertekliniais, nes valstybinėms funkcijoms vykdyti reikalingas bet kokios paskirties valstybės nekilnojamas turtas centralizuotai valdyti nėra perduodamas.

2.3. Pasiūlyme Įstatymo projekto 9 straipsniu keičiamo įstatymo 19 straipsnio 15 dalyje siūloma nustatyti, kad 19 straipsnio 2 dalyje nurodyto valstybės nekilnojamojo turto, kuris nėra atnaujinamas centralizuotai, atnaujinimo funkciją vykdo tokio turto patikėtinis, *mutatis mutandis* taikydamas atitinkamas 19 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias administracinės paskirties arba administracinei veiklai naudojamo valstybės nekilnojamojo turto (toliau – administracinis nekilnojamas turtas) atnaujinimą.

Pažymėtina, kad Pasiūlyme siūlomų pakeitimų nustatomos valstybės nekilnojamojo turto valdymo decentralizavimo galimybės, o tai prieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), 291.2 papunkčiui – didinti valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo veiklas ir mastą, nes siūlomų pakeitimų pasinaudotų ne tik Kanceliarijos, bet ir kiti keičiamo įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje išvardyti subjektai, kurių valdomas valstybės nekilnojamasis turtas nėra atnaujinamas centralizuotai.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad Įstatymo projekto 19 straipsnyje siūlomas reglamentuoti administracinio nekilnojamojo turto atnaujinimo institutas reikalingas tam, kad būtų galima optimizuoti centralizuotai valdyti perduoto administracinio nekilnojamojo turto apimtį. Administracinio nekilnojamojo turto naudotojams valstybės biudžeto lėšos šiam turtui atnaujinti, kaip tai suprantama pagal keičiamo įstatymo 19 straipsnio 6 dalį, nebus skiriamos. Administracinio nekilnojamojo turto atnaujinimas bus ilgalaikė, kaštų ir naudos analize pagrįsta centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo funkcija, finansuojama optimizavimo procese atsisakomo administracinio nekilnojamojo turto pardavimo pajamomis, centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo skolintomis lėšomis ar nuomos, kurią centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui mokėtų administracinio nekilnojamojo turto naudotojai, pajamomis. Toks atnaujinimo finansavimo modelis sudarys sąlygas valstybės kapitalo investicijas, kurios iki šiol buvo skiriamos valstybės įstaigoms administracinio nekilnojamojo turto remontui, rekonstrukcijai ar statybai, panaudoti neperduotam centralizuotai valdyti valstybės nekilnojamajam turtui atnaujinti. Seimo, Respublikos Prezidento rūmai, kaip administracinis nekilnojamasis turtas, neperduotinas valdyti centralizuotai, taip pat kitas šių institucijų veiklai užtikrinti reikalingas valstybės nekilnojamasis turtas bus atnaujinamas vadovaujantis šiuo metu galiojančia valstybės kapitalo investicijų panaudojimo tvarka.

Pažymėtina, kad Pasiūlyme nurodyti keičiamo įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje išvardyti subjektai negalės *mutatis mutandis* pasinaudoti teisėmis, nustatytomis:

19 straipsnio 10 dalies 1 punkte. Pagal keičiamo įstatymo 21 straipsnį teisė viešajame aukcione parduoti valstybės nekilnojamąjį turtą suteikta tik šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams, o teisė parduoti valstybinę žemę, priskirtą parduodamam valstybės nekilnojamajam turtui, pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktą suteikta tik centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui;

19 straipsnio 10 dalies 2 punkte. Pagal Biudžeto sandaros įstatymo 10¹ straipsnį biudžetinės įstaigos savo vardu negali prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet jomis neapsiribojant;

19 straipsnio 11 dalyje. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas nenustato biudžetinėms įstaigoms teisės kreiptis į Vyriausybę, kad ji valstybės vardu skolintųsi lėšas, reikalingas biudžetinių įstaigų atnaujinimo projektams finansuoti;

19 straipsnio 12 dalyje. Keičiamo įstatymo 24 straipsnio 1 dalis imperatyviai nustato, kad valstybės turtas negali būti įkeistas. Pagal galiojančią Valstybės ir savivaldybių turto valdymo,

naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 24 straipsnio 2 dalį teisė įkeisti valstybės ilgalaikį materialųjį turtą suteikta tik valstybės įmonės teisinę formą turintiems subjektams, įskaitant šią teisinę formą turintį centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją;

19 straipsnio 14 dalyje, kurioje nustatyta, kad atnaujinto administracinio nekilnojamojo turto naudotojai centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo patikėjimo teise valdomu turtu naudosis nuomos teisėmis. Nuomos santykiai netaikytini, kai valstybės nekilnojamojo turto atnaujintoja ir naudotoja yra ta pati valstybės institucija, kuri valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą gali valdyti patikėjimo teise.

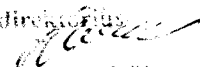
2.4. Pagal Pasiūlyme nurodytą Įstatymo projekto 9 straipsniu keičiamo įstatymo 19 straipsnio 15 dalį valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo projektus tvirtintų valstybės nekilnojamojo turto patikėtinio vadovas, bet šiems projektams nebūtų taikomos 19 straipsnio 7 ir 9 dalys. Iš to darytina išvada, kad valstybės nekilnojamojo turto patikėtinio vadovas gali tvirtinti 10 mln. eurų ir didesnės vertės atnaujinimo projektus, kurie būtų įgyvendinami netaikant keičiamo įstatymo 19 straipsnio 7 dalyje nurodytos Vyriausybės nustatytos tvarkos. Tokiu siūlymu galimai perskirstomos valstybės valdžios institucijų galios, suteikiančios valstybės turto valdymo ir biudžeto sudarymo srityse kai kuriems valstybės turto patikėtinių vadovams įgaliojimus, kurie pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją priskirtini tik tokioms valstybės valdžios institucijoms, kaip Vyriausybė ar Seimas, taip pat įteisinama valstybės institucijų priešprieša, kurios pagal Konstitucinio Teismo doktriną (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas) negali būti.

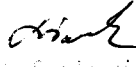
3. Nepritarti Lietuvos Respublikos Seimo narių Edmundo Pupinio, Remigijaus Žemaitaičio, Eugenijaus Gentvilo, Juliaus Sabatausko, Bronislovo Matelio, Andriaus Palionio ir Ritos Tamašunienės 2019 m. sausio 11 d. pasiūlymui dėl galimybės politinėms partijoms panaudos pagrindais perduoti laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti valstybės ir savivaldybių turtą, išskyrus centralizuotai valdyti perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto pakeitimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto panauda, įgyvendinamos Vyriausybės programos 291.3 papunkčio nuostatos ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2018 m. sausio 24 d. ataskaitoje Nr. VA-2018-P-60-8-1 pateiktos rekomendacijos dėl valstybės turto panaudos maksimalaus apribojimo. Įstatymo projekte atsisakoma valstybės ir savivaldybių turto panaudos politinėms partijoms siekiant keisti vis dar inertišką požiūrį į valstybės ir savivaldybių turto neatlygintiną naudojimą, kuris nesudaro sąlygų efektyviai valdyti ir naudoti valstybės nekilnojamąjį turtą.

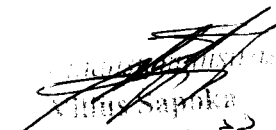
Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

PM Teisės departamento

direktorius

 Paulius Klišeta
 2019-05-22

 2019-05-22

 Vilnius Sapoka
 2019-05-22